

Žilinská univerzita v Žiline

Univerzita tretieho veku

**Téma Vánoc
na poštovních materiálech
České republiky
(1993 – 2023)**

Vypracoval: Jiří Neumann

Ak. Rok: 2023/2024

Vzdělávací program: Zberateľstvo

Semester: zimný

Ročník: 3.

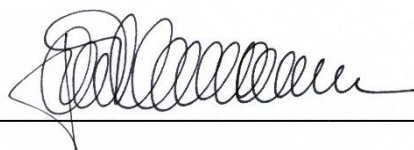
A. Předmluva

Pro téma závěrečné práce jsem si vybral téma Vánoc na poštovních materiálech České republiky. V této souvislosti je důležitý stav poštovního „předchůdce“, tj. Československa (a to jak v poválečné podobě obnovené republiky, lidově demokratické republiky, tak i socialistické republiky a republiky federativní). Je třeba si uvědomit, že po Únoru 1948 již Vánoce či Vánoční svátky nebyly v prostředí Československé pošty nijak propagovány. Samozřejmě s ideovou výjimkou z prosince 1953, kdy děda Mráz přináší v náručí knihy z národního podniku KNIHA.

První Vánoce jsme si tak mohli v podobě poštovních materiálů připomenout až po revoluci, tedy ještě v Československu v roce 1990. A co je dobré, trend připomínání Vánočních svátků na poštovních materiálech se „přelil“ i do obou nástupnických států: České republiky a Slovenské republiky. A trvá dodnes ...

Výhodou při zpracování této práce byla i skutečnost, že popisované poštovní materiály jsem „zažil“ z vlastní zkušenosti, ať již jako sběratel – filatelista, či obyčejný uživatel poštovních služeb.

V Plzni, 30. dubna 2024

Jiří Neumann

B. Definování jednotlivých produktů

Pro potřeby dalšího popisování tématu Vánoc na poštovních materiálech České republiky (v letech 1993 až 2023) je zapotřebí definovat jednotlivé poštovní produkty, které s tímto tématem jsou k dispozici (resp. byly poštovní správou vyrobeny či používány).

Jedná se o:

1. poštovní ceniny,
2. příležitostná poštovní razítka, a
3. příležitostné štočky výplatních strojů.

Tato práce se zaměřuje pouze na část tohoto segmentu – poštovní ceniny (v podobě vydávaných poštovních známek a odvozených materiálů). Proto již dále výše uvedené kategorie (2. a 3.) nejsou uváděny.

B.1 POŠTOVNÍ CENINY

Jsou nepeněžní chráněné tiskoviny mající nebo dokládající nějakou finanční hodnotu, která na nich bývá vyznačena (číslicí nebo symbolem) a je jiná než jejich hodnota výrobní. Vydávat a měnit (případně i rušit jejich platnost) může pouze oprávněný vydavatel – tedy Ministerstvo dopravy a spojů ČR, Ministerstvo informatiky ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR nebo státní podnik Česká pošta.

Poštovní ceniny je souborné označení pro poštovní známky, celiny a vzorce. Všechny poštovní ceniny jsou členěny do následujících skupin (včetně vysvětlení souvisejících používaných pojmů).

Určitou zajímavostí je v případě popisovaného období, tj. samostatné České republiky (která vznikla dne 1. ledna 1993), skutečnost, že v přechodném období, tj. od 1. ledna do 30. září 1993 na jejím území dále platily všechny poštovní ceniny vydané bývalou Československou poštovní správou po měnové reformě (tedy od 19. června 1953). Proto jsou v této práci takové (s tématem Vánoc) zahrnuty.

B.1 POŠTOVNÍ ZNÁMKY

Jsou poštovní ceniny a jsou dokladem o zaplacení určitého poštovního úkonu nebo poskytnuté poštovní služby. Charakteristickou vlastností poštovních známek je možnost je nalepit na dopravovanou zásilku. Rozeznáváme známky výplatní, příležitostné, automatové a vlastní. Dále jsou popsány pouze skupiny, u kterých bylo použito vánoční téma či motiv.

B.1.1 PŘÍLEŽITOSTNÉ

Příležitostné poštovní známky jsou vydávány k různým příležitostem (různá výročí, sportovní akce, státně propagační náměty, mezinárodní události apod.), výplatní pak slouží k dlouhodobé spotřebě. Výplatní známky mohou být podle potřeby vydavatele dotiskovány (i v několika nákladech a delším časovém období).

Známky

Kromě názvu státu a hodnoty (vyjádřené číselným či písmenným údajem) plocha známky obsahuje ještě obrazovou část. Zadní strana je opatřena lepem, případně je známka tištěna jako tzv. samolepící. Známky jsou opatřeny zoubkováním (případně tzv. průsekem) a tištěny (rotačním ocelotiskem, hlubotiskem, ofsetem nebo jejich kombinací) v arších (tzv. přepážkových listech), které obsahují například 40, 50 nebo 100 známek.

Soutisky známek (S)

Označení, kdy jsou vedle sebe spojeny zoubkováním dvě nebo více známek různých hodnot či motivů. Soutisky se vyskytují u některých úprav tiskových listů.

Nálepni list (NL)

Na list tužšího papíru (standardní rozměr 210 x 150 mm) opatřený údaji o příslušném vydání a popisem je nalepena známka, která je znehodnocena razítkem s datem dne vydání. Obvykle NL obsahuje pouze jednu známku, vydavatelem je

s.p. Česká pošta. Nálepni listy jsou vydávány jak k příležitostným, tak i výplatním poštovním známám.

Obálka prvního dne vydání (FDC)

Obálka opatřená obrazovým přitiskem na levé straně, s nalepenou známkou nebo známkami a znehodnocena speciálním příležitostným razítkem prvního dne vydání emise. Oprávněný vydavatel umožňuje poštovní použití FDC (First Day Cover) po dobu tří měsíců od dne vydání v nominální ceně vylepených známek. Dosud jsou vydávány pouze k příležitostným poštovním známám.

Známkový sešitek (ZS)

Papírový sešitek do něhož jsou vlepeny známky většinou nejběžnějších hodnot v poštovním provozu, a to obvykle v počtu 5 či 10 kusů. Známky jsou odděleny z normálních přepážkových archů (PA).

B.1.2 VÝPLATNÍ

Výplatní poštovní známky jsou vydávány s neutrálními, dlouhodobě platnými motivy a slouží k rozsáhlé spotřebě v běžném poštovním provozu. Jsou podle potřeby vydavatele dotiskovány (i v několika nákladech a delším časovém období) a jejich celkový náklad mnohonásobně převyšuje náklad známek příležitostných.

Známky

Kromě názvu státu a hodnoty (vyjádřené číselným či písmenným údajem) plocha známky obsahuje ještě obrazovou část. Zadní strana je opatřena lepem, případně je známka tištěna jako tzv. samolepící. Známky jsou opatřeny zoubkováním (případně tzv. průsekem) a tištěny (rotačním ocelotiskem, hlubotiskem, ofsetem nebo jejich kombinací) v arších (tzv. přepážkových listech), které obsahují například 40, 50 nebo 100 známek.

Známky s kupóny pro přitisky

V rámci řady běžných výplatních známek vydává jejich vydavatel od roku 2003 i výplatní známky s kupóny společně umístěné na malém přepážkovém listě (vždy

9 známek a 12 kupónů), kde umožňuje pro zadavatele (soukromé osoby, firmy, organizace) provést personifikovaný tisk na místě nepotištěných kupónů.

B.1.3 VLASTNÍ

Vlastní poštovní známky byly uvedeny na trh v roce 2010 jako speciální produkt státního podniku Česká pošta, kdy různí privátní či veřejnoprávní objednavatelé si mohou u státního podniku zadat výrobu poštovních známek se „svým motivem“. Kromě toho i sám státní podnik realizuje některá „veřejná vydání vlastních známek“, která následně prodává na svých pobočkách (pracovištích s.p. Česká pošta) za nominální hodnotu. V rámci této práce jsou dále zmiňovány pouze vlastní známky vydané v rámci tzv. „veřejného vydání“.

Známky

Kromě názvu státu a hodnoty (vyjádřené pouze písmenným údajem) plocha známky obsahuje ještě obrazovou část. Znamka jsou tištěny jako tzv. samolepící, jsou opatřeny průsekem a tištěny ofsetem v tiskových listech (které obsahují 25 známek, případně 5 známek) nebo známkových sešitcích (které obsahují vždy 8 kusů známek).

B.2 POŠTOVNÍ CELINY

Jsou poštovní ceniny s natištěnou známkou nebo jí nahrazujícím obrazem (případně nápisem) na přední (adresní) straně papírové plochy (obvykle formátu A6, C6 nebo DL). Rozeznáváme následující celiny: dopisnice s natištěnou známkou, pohlednice s natištěnou známkou, obálky s natištěnou známkou, aerogramy, mezinárodní odpovědky, a služební obálky s natištěnou známkou. Dále jsou popsány pouze skupiny, u kterých bylo použito vánoční téma či motiv. V samotné práci nejsou poštovní celiny detailně popsány. Přesto je důležité je zmínit, neboť často natištěné poštovní známky na těchto materiálech byly vydány v podobě známek standardních.

B.2.1 POHLEDNICE S NATIŠTĚNOU ZNÁMKOU (CPH)

Lístek normalizovaných rozměrů formátu A6 (ČSN 884674) z kartonu nebo tuhého papíru s natištěným obrazovým motivem na straně jedné, na druhé s natištěnou známkou. Kromě ní je na straně s natištěnou známkou vytištěn předtisk pro adresu adresáta, PSČ a stavěcí značky (skupina tří řerných značek umístěných v pravém dolním rohu adresní strany), dále obvykle i text vztahující se k tématu pohlednice (název, autor, doplňující text). Rovněž je na této straně vytištěn z důvodu vyššího zabezpečení proti padělání hologram.

B.2.2 SLUŽEBNÍ OBÁLKY S NATIŠTĚNOU ZNÁMKOU (CSO)

Je označení pro celiny s natištěnou známkou bez výplatní hodnoty (formátu DL nebo C6), jejichž používání je vyhrazeno pouze předem určeným státním orgánům (Ministerstvo dopravy a spojů ČR, Ministerstvo informatiky ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR) včetně poštovní správy (státní podnik Česká pošta). Tyto celiny mají vedle známky nebo přímo v jejím obraze označení „Service des postes“, od roku 1999 úak „Věc poštovní služby / Service des postes“. V levé polovině adresní části je od roku 1997 umístěn obrazový motiv. Obálky slouží k rozesílání oficiálních novoročních přání a nejsou běžně k prodeji.

B.2.3 SLUŽEBNÍ ZÁLEPKY S NATIŠTĚNOU ZNÁMKOU (CSZ)

Od roku 2018 je vydáván i tento druh poštovních celin. Od předchozího se liší pouze formou. Zálepka je obecně list papíru (formátu cca A5) na třech stranách s okraji opatřenými lepem, oddělených od vlastní zálepky průsekem. Po přeložení se okraje slepí.

Zálepky jsou obvykle určeny pro členy Svazu českých filatelistů (SČF) a Klubu filatelie (při českém časopisu Filatelie). Na vnitřní straně bylo vytištěno novoroční přání. Vedle natištěné známky bývá rovněž přitištěno ruční denní razítko pošty „110 00 Praha 1“ s obrazovým motivem a textem „Známková tvorba“, a s datem vydání této poštovní celiny.

C. Poštovní známky a odvozené materiály

Informace o každé vlastní poštovní známce jsou strukturovány následovně:

1. katalogové označení poštovní známky,
2. název emise,
3. charakter (typ) poštovní známky (tj. příležitostná, výplatní, vlastní),
4. nominální hodnota,
5. datum vydání emise,
6. oznámený náklad (vč. přepočtu na vydaný počet přepážkových archů a počet jednotlivých poštovních známek, které arch obsahuje),
7. autor výtvarného návrhu,
8. námět poštovní známky,
9. odvozené materiály vydané oprávněným vydavatelem – tedy obálky prvního dne vydání (FDC), známkové sešitky (ZS), nálepní listy (NL)
10. poštovní tarif, tj. k uhrazení jakého typu výplatného byla poštovní známka v den vydání primárně určena

katalogové označení:

CS 2960

název emise:

„**Vánoce – svátky pokoje a míru**“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 50 h

datum vydání: 15.11.1991

náklad: 40.000.000 kusů

tj. 400.000 ks archů á 100 ks známek

výtvarný návrh: Vladimír Kompánek (grafická úprava Rostislav Vaněk)

námět: pohled na zasněženou skupinu domků, v pozadí s věží kostela, v noční čas (se srpkem měsíce). Předloha – originál obrazu pod názvem „Baldická zima“ z roku 1982 je v provedení olejomalby na kartonu

odvozené materiály:

-

poštovní tarif: hodnota **50 h** byla primárně v době vydání určena k vyplácení dopisnic (pohlednic), tarif v této výši platil v období od 23.07.1979 do 18.10.1992 jako vnitrostátní, od 19.10.1992 do 31.12.1992 byl zvýšen na 2 Kčs. Od 19.10.1992 známka mohla být používána pouze jako doplňková hodnota sloužící k dofrankování na nové hodnoty výplatného. **Vzhledem k platnosti bývalých československých poštovních cenin** mohla být známka použita na území České republiky pouze v období od 01.01.1993 do 30.09.1993 a to opět ve stejné funkci – pouze jako **doplňková hodnota sloužící k dofrankování na nové hodnoty výplatného**

katalogové označení:

CS 2999

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 50 h

datum vydání: 11.11.1991

náklad: 23.120.000 kusů

tj. 231.200 ks archů á 100 ks známek

výtvarný návrh: Antonín Strnadel

námět: kresba tří koledníků z Valašska, jdoucích zasněženou krajinou. Kresba byla poprvé publikována v knize „Rok pod horami“ autora Josefa Strnadela, kterou ilustroval jeho bratr Antonín Strnadel

odvozené materiály:

-

poštovní tarif: hodnota **50 h** byla primárně v době vydání určena k vyplácení dopisnic (pohlednic), tarif v této výši platil v období od 23.07.1979 do 18.10.1992 jako vnitrostátní, od 19.10.1992 do 31.12.1992 byl zvýšen na 2 Kčs. Od 19.10.1992 známka mohla být používána pouze jako doplňková hodnota sloužící k dofrankování na nové hodnoty výplatného. **Vzhledem k platnosti bývalých československých poštovních cenin** mohla být známka použita na území České republiky pouze v období od 01.01.1993 do 30.09.1993 a to opět ve stejné funkci – pouze jako **doplňková hodnota sloužící k dofrankování na nové hodnoty výplatného**

katalogové označení:

CS 3028

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 2 Kčs

datum vydání: **09.11.1992**

náklad: 29.930.000 kusů

tj. 299.300 ks archů á 100 ks známek

výtvarný návrh: Karel Franta

námět: typicky „frantovská“ kresba dvou hudebníků na kúru, v levo dívka hraje na harfu, vpravo chlapec troubí na roh. V popředí kresba varhan (s kaprem v dolní části), nad obrazem v horní části svítí kometa

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
(mohla být použita na území České republiky po část doby své platnosti, tedy od 01.01.1993 do 09.02.1993)

poštovní tarif: hodnota **2 Kčs (Kč)** byla primárně určena k vyplácení dopisnic (pohlednic), tarif v této výši platil v období od 01.01.1993 do 31.03.1995 jako vnitrostátní, v období od 01.01.1993 do 31.12.1994 platil (pro kategorii dopisnic) i jako mezinárodní pro Slovensko, **vzhledem k platnosti bývalých československých poštovních cenin** mohla být známka použita na území České republiky pouze v období od 01.01.1993 do 30.09.1993

katalogové označení:

0026

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 2 Kč

datum vydání: **08.11.1993**

náklad: 10.640.000 kusů

tj. 106.400 ks archů á 100 ks známek

výtvarný návrh: Adolf Born

námět: typicky „bornovská“ kresba v podobě kompozice jelena (s parožím vánočně vyzdobeným) vezoucího na hřbetě sedícího myslivce. Na zapřažených saních, na nichž jsou naloženy vánoční dárky, sedí vánoční andílek

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)

poštovní tarif: hodnota **2 Kč** byla primárně určena k vyplácení dopisnic (pohlednic), tarif v této výši platil v období od 01.01.1993 do 31.03.1995 jako vnitrostátní, v období od 01.01.1993 do 31.12.1994 platil (pro kategorii dopisnic) i jako mezinárodní pro Slovensko

katalogové označení:

0059

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 2 Kč

datum vydání: **09.11.1994**

náklad: 5.600.000 kusů

tj. 112.000 ks archů á 50 ks známek

výtvarný návrh: Bedřich Housa

námět: kresbě dominuje figurka andělíčka z vizovického pečiva na větvičce ozdobené snítkou jmelí. Kresba je orámována zlatými okraji, které plynu-
nule přechází do zoubkování – tedy je bezezbytku využita celá plocha známky

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)
- známkový sešitek (ZS) obsahující 10 ks známek á 2 Kč, vydaný v nákladu 120.000 kusů

poštovní tarif: hodnota **2 Kč** byla primárně určena k vyplácení dopisnic (pohlednic), tarif v této výši platil v období od 01.01.1993 do 31.03.1995 jako vnitrostátní, v období od 01.01.1993 do 31.12.1994 platil (pro kategorii dopisnic) i jako mezinárodní pro Slovensko

katalogové označení:

0099

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 3 Kč

datum vydání: **08.11.1995**

náklad: 8.640.000 kusů

tj. 172.800 ks archů á 50 ks známek

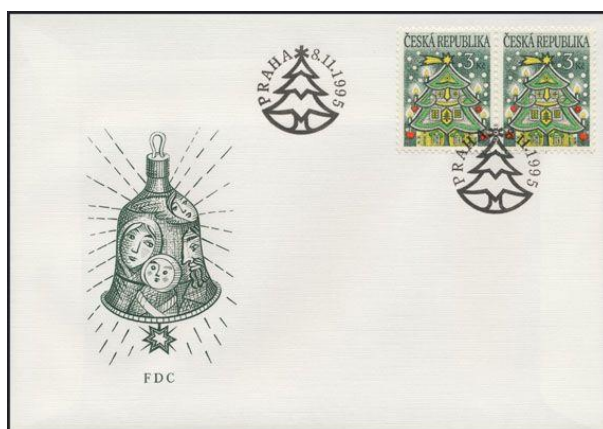
výtvarný návrh: Anna Khunová

námět: stylizovaná kresba vánočního stromku (s v něm zakomponovanou kresbou domku lidové architektury s typickým štítem) s ozdobami a svíčkami, v horní části s betlémskou hvězdou, obklopený sněhovými vločkami

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)
- známkový sešitek (ZS) obsahující 5 ks známek á 3 Kč, vydaný v nákladu 18.000 kusů

poštovní tarif: hodnota **3 Kč** byla primárně určena k vyplácení dopisnic (pohlednic), tarif v této výši platil v období od 01.04.1995 do 31.03.1997 jako vnitrostátní, v období od 01.01.1995 do 31.12.1995 platil (pro kategorii dopisnic) i jako mezinárodní pro Slovensko

katalogové označení:

0132

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 3 Kč

datum vydání: **13.11.1996**

náklad: 7.000.000 kusů

tj. 140.000 ks archů á 50 ks známek

výtvarný návrh: Jaroslav Králík (podle dřevořezby Josefa Heji)

námět: motivem je Svatá rodina, podle kolorované dřevořezby betléma Josefa Heji, lidového umělce z Halenkova na Vsetínsku. Obrazová část je doplněna textem „BETLÉM Z DINOTICE“

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)
- známkový sešitek (ZS) obsahující 5 ks známek á 3 Kč, vydaný v nákladu 19.000 kusů

poštovní tarif: hodnota **3 Kč** byla primárně určena k vyplácení dopisnic (pohlednic), tarif v této výši platil v období od 01.04.1995 do 31.03.1997 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0165

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 4 Kč

datum vydání: 12.11.1997

náklad: 7.100.000 kusů

tj. 142.000 ks archů á 50 ks známek

výtvarný návrh: Karel Franta

námět: typicky „frantovská“ kresba na motiv českých symbolů Vánoc – tradiční kapr, rozsvícená svíčka se smrkovou větvíčkou, v popředí kresby jablko a vlašský ořech

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)
- známkový sešitek (ZS) obsahující 5 ks známek á 4 Kč, vydaný v nákladu 20.000 kusů

poštovní tarif: hodnota **4 Kč** byla primárně určena k vyplácení dopisnic (pohlednic), tarif v této výši platil v období od 01.04.1997 do 31.12.1999 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0198

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 4 Kč

datum vydání: **18.11.1998**

náklad: 5.545.000 kusů

tj. 110.900 ks archů á 50 ks známek

výtvarný návrh: Zdenka Kabátová-Táborská

námět: skupina pěti obyčejných lidí v typickém venkovském oblečení (cca XIX. století) spěchající s různými dárky do Betléma, nad nimi jim na cestu svítí kometa

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)
- známkový sešitek (ZS) obsahující 5 ks známek á 4 Kč, vydaný v nákladu 25.000 kusů

poznámka: emise obsahovala známky dvou hodnot – 4 Kč a 6 Kč

poštovní tarif: hodnota **4 Kč** byla primárně určena k vyplácení dopisnic (pohlednic), tarif v této výši platil v období od 01.04.1997 do 31.12.1999 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0199

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 6 Kč

datum vydání: **18.11.1998**

náklad: 1.725.000 kusů

tj. 34.500 ks archů á 50 ks známek

výtvarný návrh: Zdenka Kabátová-Táborská

námět: zasněžená vesnička s kostelíkem, kde těsně u věže svítí betlémská hvězda, v horní části obrazu se vznáší anděl s troubou a zvěstuje radostnou událost

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)
- známkový sešitek (ZS) obsahující 5 ks známek á 4 Kč, vydaný v nákladu 15.000 kusů

poznámka: emise obsahovala známky dvou hodnot – 4 Kč a 6 Kč

poštovní tarif: hodnota **6 Kč** byla primárně určena k vyplácení dopisnic (pohlednic) do Evropy (mimo Slovenska, tam platila zlevněná sazba), tarif v této výši platil v období od 01.04.1997 do 31.12.1998

katalogové označení:

0240

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 3 Kč

datum vydání: **10.11.1999**

náklad: 13.935.000 kusů

tj. 278.700 ks archů á 50 ks známek

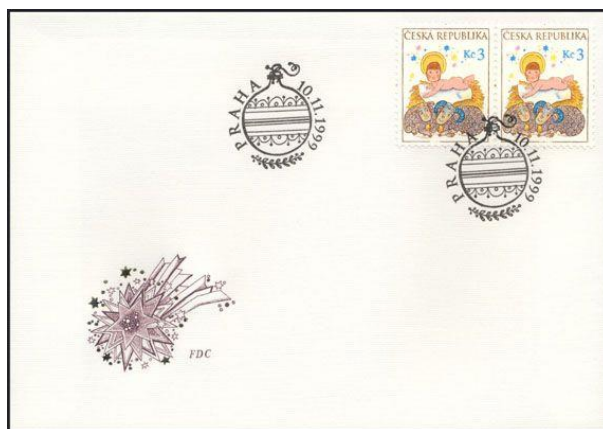
výtvarný návrh: Josef Paleček

námět: uprostřed na otepi slámy, přikryté bílou plachetkou leží spokojené děťátko se svatozáří – Ježíšek, v popředí spokojeně leží ovečka s beránkem, kolem svatozáře je množství barevných hvězdiček

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)

poštovní tarif: hodnota **3 Kč** byla primárně určena k vyplácení blahopřejných dopisnic (pohlednic), **mimořádně snížený tarif** v této výši (akce státního podniku Česká pošta) platil pro takto definovanou kategorii zásilek pouze v období od 10.12.1999 do 24.12.1999 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0278

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 5 Kč

datum vydání: 15.11.2000

náklad: 10.900.000 kusů

tj. 218.000 ks archů á 50 ks známek

výtvarný návrh: Vladimír Suchánek

námět: dominantním motivem (pocházejícím z lidového kostelního betlému na Broumovsku) je Svatá rodina, kdy Panna Maria a Josef bdí nad Ježíškem, kolem této pokojné trojice všude tiše září zlaté hvězdičky

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)

poznámka: motiv této známky byl znovu použit v roce 2012 na služební obálce s natištěnou známkou (CSO)

poštovní tarif: hodnota **5 Kč** byla primárně určena k vyplácení dopisnic (pohlednic), tarif v této výši platil v období od 01.01.2000 do 31.12.2000 jako vnitrostátní (poté došlo ke zrušení této samostatné kategorie poštovních zásilek)

katalogové označení:

0312

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 5,40 Kč

datum vydání: 14.11.2001

náklad: 10.050.000 kusů

tj. 201.000 ks archů á 50 ks známek

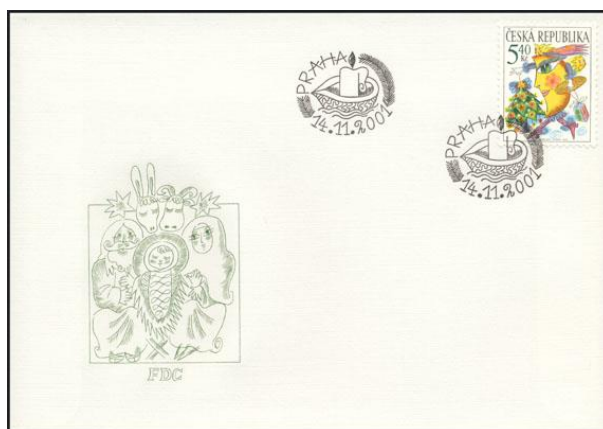
výtvarný návrh: Olga Čechová

námět: spěchající zlatý půlměsíc v rukou nesoucí vánoční atributy – rozsvícený a ozdobený vánoční stromeček, do zlatova vypečenou vánočku, balíček s dárkem, to vše pod letící betlémskou hvězdou

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)

poštovní tarif: hodnota **5,40 Kč** byla primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), tarif v této výši platil v období od 01.01.2001 do 31.08.2002 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0337

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 6,40 Kč

datum vydání: 14.11.2002

náklad: 13.750.000 kusů

tj. 275.000 ks archů á 50 ks známek

výtvarný návrh: Jana Sigmundová

námět: vánoční stromeček, jehož rozsvícená barevná okna evokují štědrovečerní nadílku, klid a mír Vánoc. Sněhové vločky a vánoční hvězda (v podobě růžové květiny se zlatým ohonem) doplňují sváteční pohodu

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)

poštovní tarif: hodnota **6,40 Kč** byla primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), tarif v této výši platil v období od 01.09.2002 do 31.10.2003 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0386

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 6,50 Kč

datum vydání: **05.11.2003**

náklad: 14.500.000 kusů

tj. 290.000 ks archů á 50 ks známek

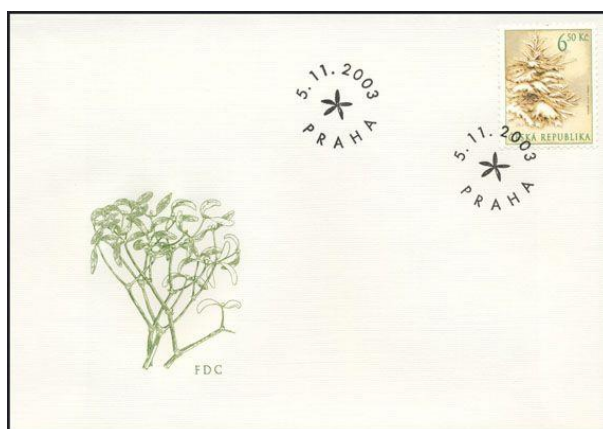
výtvarný návrh: Ivan Exner

námět: pokoj vánočních svátků personifikovaný do zimní přírody odpočívající pod sněhovou pokrývkou, přičemž hlavní dominantou známkového obrazu je zasněžený smrček

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)

poštovní tarif: hodnota **6,50 Kč** byla primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), tarif v této výši platil v období od 01.11.2003 do 31.01.2005 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0420

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 6,50 Kč

datum vydání: **10.11.2004**

náklad: 14.100.000 kusů

tj. 282.000 ks archů á 50 ks známek

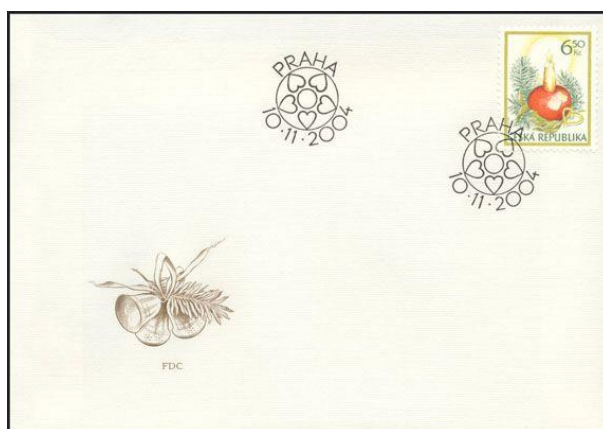
výtvarný návrh: Bedřich Housa

námět: hořící svíčka v červeném jablíčku, zelené chvojí, pozlacené jmelí pro štěstí a drobná slaměná ozdoba ve tvaru srdíčka připomínající české vánoční tradice

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)

poštovní tarif: hodnota **6,50 Kč** byla primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), tarif v této výši platil v období od 01.11.2003 do 31.01.2005 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0455

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 7,50 Kč

datum vydání: **09.11.2005**

náklad: 14.250.000 kusů

tj. 285.000 ks archů á 50 ks známek

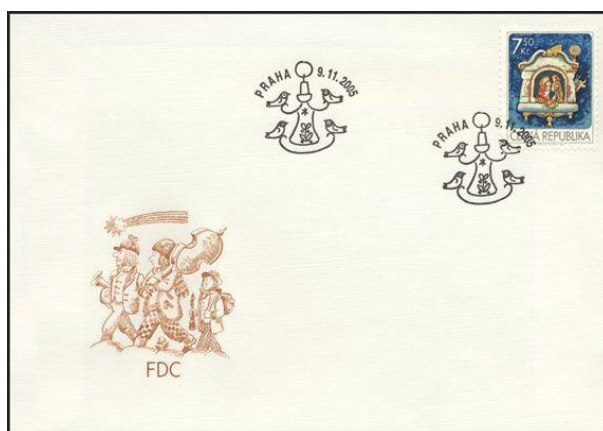
výtvarný návrh: Karel Franta

námět: typicky „frantovská“ kresba – poetický obrázek betléma se Svatou rodinou a zvířátky – která se svým ztvárněním blíží lidovému uměleckému pojetí této velké události

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)

poznámka: emise obsahovala známky dvou hodnot – 7,50 Kč a 9 Kč

poštovní tarif: hodnota **7,50 Kč** byla primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), tarif v této výši platil v období od 01.02.2005 do 31.12.2007 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0456

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 9 Kč

datum vydání: **09.11.2005**

náklad: 1.100.000 kusů

tj. 22.000 ks archů á 50 ks známek

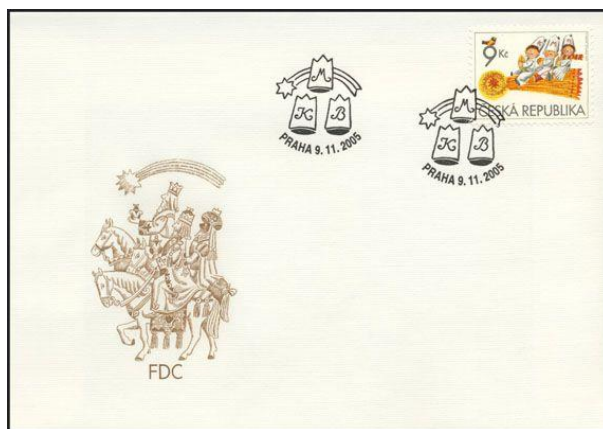
výtvarný návrh: Karel Franta

námět: typicky „frantovská“ kresba, a to v podobě umělecké nadsázky podoby svátku Tří králů – tři malí kluci převlečení za krále Kašpara, Melichara a Baltazara letí na ocasu komety

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)

poznámka: emise obsahovala známky dvou hodnot – 7,50 Kč a 9 Kč

poštovní tarif: hodnota **9 Kč** byla primárně určena k vyplácení dopisnic (pohlednic), tarif v této výši platil v období od 01.01.2001 do 31.01.2006 jako mezinárodní pro Evropu

katalogové označení:

0493

název emise:

„Vánoční blahopřání“

charakter (typ): výplatní

hodnota: 7,50 Kč

datum vydání: 11.10.2006

náklad: ? (celkem udáván 526.000 kusů)

z veřejných zdrojů nelze definovat I. náklad (včetně potištěných kupónů)

výtvarný návrh: Libuše a Jaromír Knotkovi

námět: pohled z vánočně vyzdobeného okna (vánoční dekorace, zapálená svíčka, jablíčko, ořechy, smrková větévka) na zimní krajinu, za oknem na zasněžené borové větvi sedí rudě zbarvený hýl

odvozené materiály:

- kupóny (K), spojky (S)
- nálepní list (NL)

Tiskový list (TL) obsahuje vždy 9 známek a 12 kupónů, I. náklad byl vydán s propagací s.p. Česká pošta

poznámka: každý potištěný kupón obsahoval text „Radostné Vánoce“

poštovní tarif: hodnota **7,50 Kč** byla primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), tarif v této výši platil v období od 01.02.2005 do 31.12.2007 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0497

název emise:

„**Vánoce**“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 7,50 Kč

datum vydání: 08.11.2006

náklad: 15.000.000 kusů

tj. 300.000 ks archů á 50 ks známek

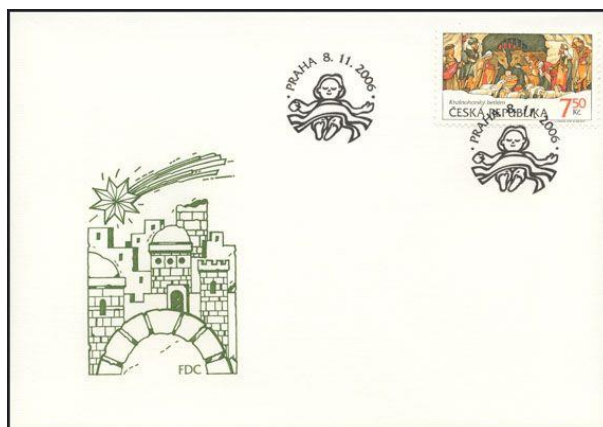
výtvarný návrh: Jan Ungrád

námět: ústřední část Krušnohorského betléma (jeho autor není znám, dnes je celoročně vystaven v Muzeu betlémů v Karlštejně), kde Svatou rodinu obklopují ovečky, oslík a volek, dále Tři králové s dary a pastýři.

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepni list (NL)

poznámka: emise obsahovala známky dvou hodnot – 7,50 Kč a 9 Kč

poštovní tarif: hodnota **7,50 Kč** byla primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), tarif v této výši platil v období od 01.02.2005 do 31.12.2007 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0536

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 7,50 Kč

datum vydání: **07.11.2007**

náklad: 15.000.000 kusů

tj. 300.000 ks archů á 50 ks známek

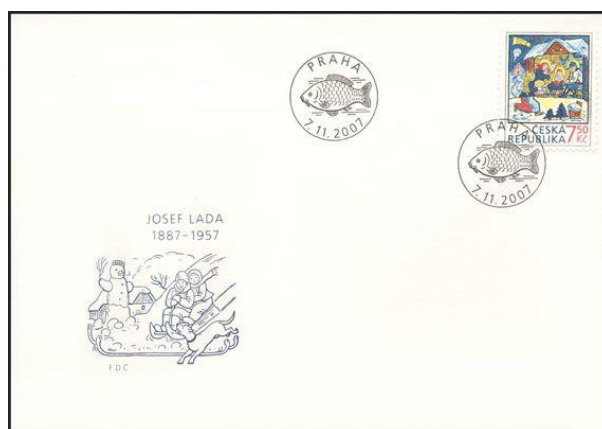
výtvarný návrh: Josef Lada (grafická úprava Otakar Karlas)

námět: známka, kromě vánočního motivu je připomínkou výročí narození a úmrtí Josefa Lada, která připadají na předvánoční čas. Námětem je typicky „ladovský“ obraz jesliček, podkladem byla kresba tuší a akvarel z roku 1928

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)

poštovní tarif: hodnota **7,50 Kč** byla primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), tarif v této výši platil v období od 01.02.2005 do 31.12.2007 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0581

název emise:

„Vánoční tradice“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 10 Kč

datum vydání: **05.11.2008**

náklad: 13.060.000 kusů

tj. 261.200 ks archů á 50 ks známek

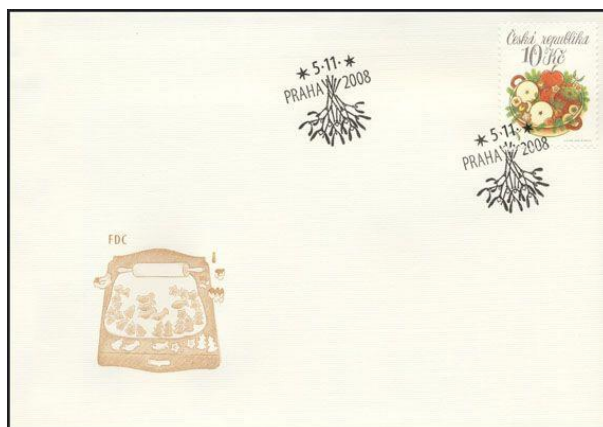
výtvarný návrh: Pavel Sivko

námět: připomenutí vánočních tradic je ve formě misky s jablky, rozkrojeným jablkem, ořechy a vánočním cukrovím, doplněné o zdobené smrkovými větvičkami

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)

poštovní tarif: hodnota **10 Kč** byla primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), tarif v této výši platil v období od 01.01.2008 do 31.07.2013 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0618

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 10 Kč

datum vydání: **04.11.2009**

náklad: 14.000.000 kusů

tj. 280.000 ks archů á 50 ks známek

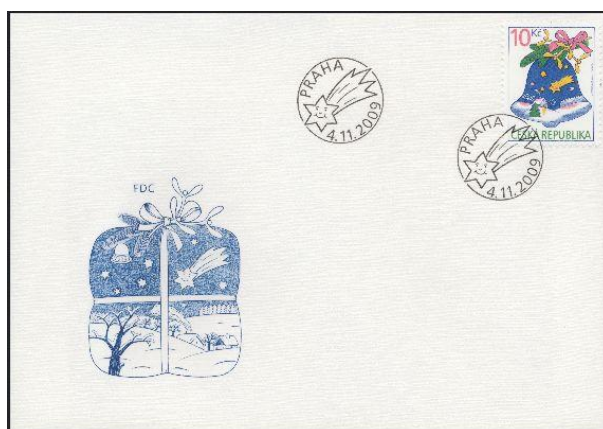
výtvarný návrh: Lenka Vybíralová

námět: obrazové části dominuje zvoneček, na němž je vyobrazena zasněžená vánoční krajina s hvězdami a kometou. Zvoneček je pověšen na větvičce jmelí s ozdobnou mašlí

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)

poštovní tarif: hodnota **10 Kč** byla primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), tarif v této výši platil v období od 01.01.2008 do 31.07.2013 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0664

název emise:

**„Vánoční svátky – Žlutický
kancionál“**

charakter (typ): příležitostná

hodnota: 10 Kč

datum vydání: 10.11.2010

náklad: 14.000.000 kusů

tj. 280.000 ks archů á 50 ks známek

výtvarný návrh: Zdeněk Ziegler

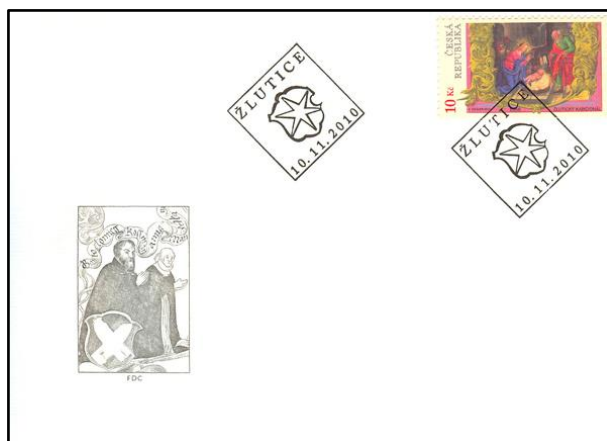
námět: Žlutický kancionál z roku 1558 je vzácný renesanční foliant – zpěvník písní určených pro křesťanské bohoslužby, s pozoruhodnou malířskou výzdobou. Je uložen v Památníku národního písemnictví v Praze

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání (FDC)

- nálepní list (NL)

poštovní tarif: hodnota **10 Kč** byla primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), tarif v této výši platil v období od 01.01.2008 do 31.07.2013 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0707

název emise:

„Vánoce“

charakter (typ): výplatní

hodnota: „A“ (10 Kč)

datum vydání: **09.11.2011**

náklad: 27.800.000 kusů

tj. 556.000 ks archů á 50 ks známek

výtvarný návrh: Dušan Kállay

námět: oslava svátků v podobě vyobrazení Betléma s Marií, Josefem, Ježíškem, zvířátky a anděly v typické „kallayovské“ kresbě. Navazující motiv je zobrazen na obrazové straně pohlednice s natištěnou známkou (CPH)

odvozené materiály:

- nálepní list (NL)

poznámka I.: známka byla použita v roce 2011 na celině – pohlednici s natištěnou známkou (CPH)

poznámka II.: motiv této známky byl znovu použit v roce 2011 na služební obálce s natištěnou známkou (CSO)

poštovní tarif: hodnota „A“ byla (je) primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), v době vydání emise byl **ekvivalent** této **hodnoty 10 Kč**, tarif v této výši platil v období od 01.01.2008 do 31.07.2013 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0752

název emise:

„Vánoční motiv“

charakter (typ): výplatní

hodnota: „A“ (10 Kč)

datum vydání: **07.11.2012**

náklad: 464.400 kusů

tj. 51.600 ks archů á 9 ks známek

výtvarný návrh: Marie Kohoutová

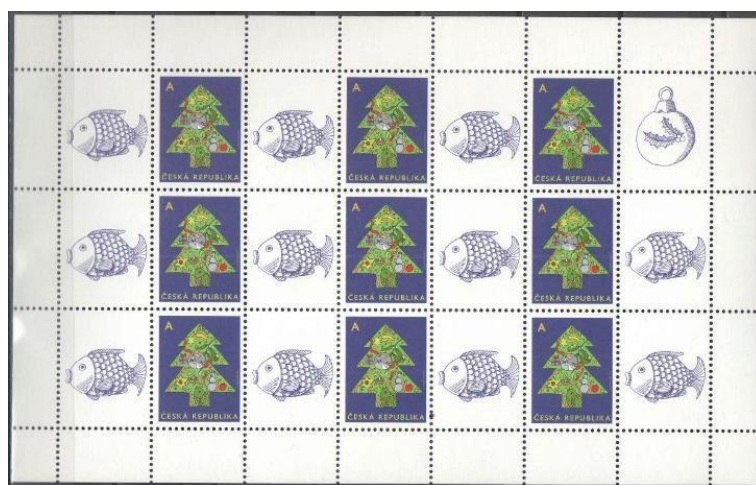
námět: schématická kresba vánočního stromku, do které jsou zakomponovány symboly vánoc (betlémská hvězda, vánoční ozdoba, dárek, cukroví, jablko, sněhulák, kapr, ořechová skořápka se svíčkou, jmelí...)

odvozené materiály:

- obálka první dne vydání
- kupóny (K), spojky (S)
- nálepní list (NL)

Tiskový list (TL) obsahuje vždy 9 známek a 12 kupónů, I. náklad byl vydán s vánočním motivem

poštovní tarif: hodnota „A“ byla (je) primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), v době vydání emise byl **ekvivalent** této **hodnoty 10 Kč**, tarif v této výši platil v období od 01.01.2008 do 31.07.2013 jako vnitrostátní

katalogové označení:

0828

název emise:

„Vánoce – Lada“

charakter (typ): výplatní

hodnota: „A“ (13 Kč)

datum vydání: **05.11.2014**

náklad: 30.000.000 kusů

tj. 600.000 ks archů á 50 ks známek

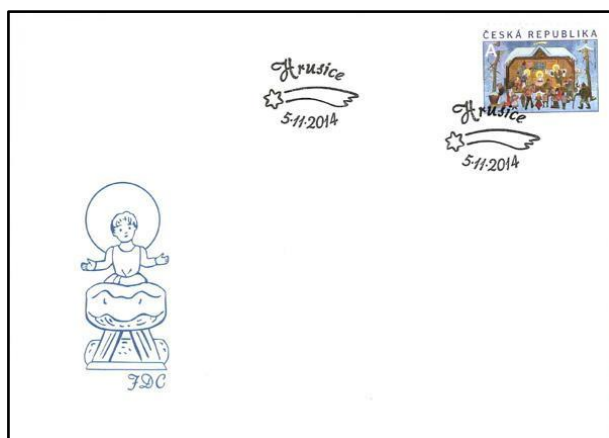
výtvarný návrh: Josef Lada (v grafické úpravě Ivany Havránkové)

námět: podkladem byl obraz Josefa Lada „Betlém v zimě“ z roku 1942 (dnes Národní galerie v Praze). Tento motiv již byl s.p. Česká pošta použit v roce 2013 při vydání služební obálky s natištěnou známkou (CSO)

odvozené materiály:

- obálky prvního dne vydání (FDC)
- nálepní list (NL)

poznámka: motiv této známky použit ještě před jejím vydáním, a to v roce 2014 na služební obálce s natištěnou známkou (CSO)

poštovní tarif: hodnota „A“ byla (je) primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), v době vydání emise byl **ekvivalent** této **hodnoty 13 Kč**, tarif v této výši platil v období od 01.08.2013 do 30.04.2016 jako vnitrostátní

katalogové označení:

VZ 0255 – VZ 0279

název emise:

„Adventní čas“

charakter (typ): vlastní

hodnota: 25x „A“ (13 Kč)

datum vydání: 12.11.2014

náklad: 16.000 kusů TL

tj. 16.000 ks od každé známky

výtvarný návrh: Jarmila Marešová

námět: námětem každé známky je jeden den z období adventu, tedy od 1. do 25. prosince, přičemž vlastní téma vychází z jednotlivých detailů autorčina obrazu „Adventní čas“, který byl předlohou

odvozené materiály:

-

poznámka I.: z celkového počtu vydaných listů (16.000 ks celkem) jich 10.000 kusů státní podnik Česká pošta distribuoval na vybrané pošty (celkem 422 pošt) ve speciální prodejní úpravě, v kartonovém obalu společně s osmi pohlednicemi, které vychází z motivů jak obrazu paní Jarmily Marešové, tak obrazů „vlastních známek“.

Pohlednice (2x čtyři různé náměty) byly do kartonového obalu vloženy jako dva kartonové listy formátu A4, se dvěma průseky, které umožňují jejich snadné odtržení.

Prodejní cena kompletu „Adventních známek a pohlednic“ byla vydavatelem stanovena na celkovou částku ve výši 398,00 CZK. Cena za dvacet pět známek nominální hodnoty „A“ činila 325,00 CZK, za osm pohlednic (včetně obalu) 73,00 CZK.

Určitou zajímavostí je skutečnost, že na zadní straně kartonového obalu souboru známek a pohlednic musel vydavatel (Česká pošta s.p.) umístit dva čárové kódy, kdy jeden slouží k načtení ceny poštovních známek (osvobozené od DPH), druhý k načtení ceny pohlednic (s daní z přidané hodnoty ve výši 21%). Což se ukázalo jako výhodné, vzhledem ke zvyšování ekvivalentů ceny poštovního „A“ (dnes – v době zpracování této práce – činí již 34,00 CZK!).

poštovní tarif: hodnota „A“ byla (je) primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), v době vydání emise byl **ekvivalent** této **hodnoty 13 Kč**, tarif v této výši platil v období od 01.08.2013 do 30.04.2016 jako vnitrostátní

poznámka II: tiskový list je označován jako VZ TL 0031 (tedy vlastní známky, tiskový list, pořadové číslo vydaných vydání VZ), je zde uváděn vzhledem ke skutečnosti, že z hlediska vydavatele šlo o tzv. „veřejné vydání vlastních známek“, kdy tyto byly standardně nabízeny na poštách za platnou nominální hodnotu

katalogové označení:

1008

název emise:

„Vánoce – cukroví“

charakter (typ): výplatní

hodnota: „A“ (19 Kč)

datum vydání: **24.10.2018**

náklad: 5.000.000 kusů

tj. 200.000 ks archů á 50 ks (25 + 25) známek, tištěno společně se známkou následující emise

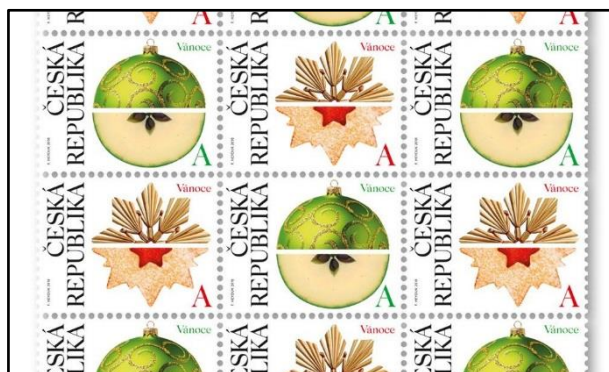
výtvarný návrh: Filip Heyduk

námět: kombinace motivu vánoční ozdoby (v horní části) v podobě slaměné hvězdy a vánočního lineckého cukroví (v části spodní), námětově navazuje na následující emisi (1009)

odvozené materiály:

- soutisky a spojky (S)

poštovní tarif: hodnota „A“ byla (je) primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), v době vydání emise byl **ekvivalent** této **hodnoty 19 Kč**, tarif v této výši platil v období od 01.02.2018 do 31.01.2020 jako vnitrostátní (kdy bylo zavedeno tzv. dvou-rychlostní doručování „D+1“)

katalogové označení:

1009

název emise:

„Vánoce – jablko“

charakter (typ): výplatní

hodnota: „A“ (19 Kč)

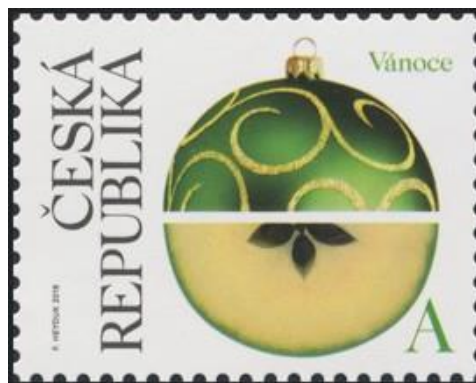
datum vydání: **24.10.2018**

náklad: 5.000.000 kusů

tj. 200.000 ks archů á 50 ks (25 + 25) známek, tištěno společně se známkou předchozí emise

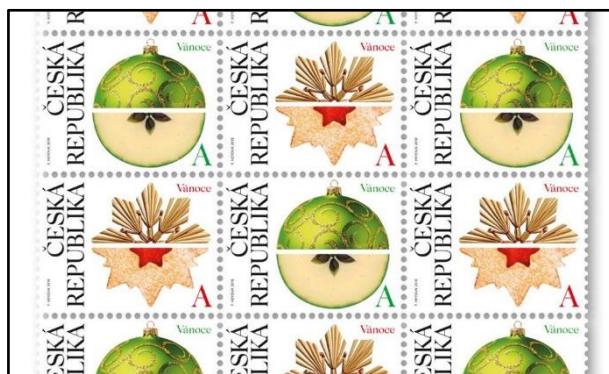
výtvarný návrh: Filip Heyduk

námět: kombinace motivu vánoční ozdoby v podobě skleněné zelené baňky s tradičním malovaným dekorem (výrobce Glassor Decoration s.r.o.) a rozkrojeného zeleného jablíčka, námětově navazuje na předchozí emisi (1008)

odvozené materiály:

- soutisky a spojky (S)

poštovní tarif: hodnota „A“ byla (je) primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), v době vydání emise byl **ekvivalent** této **hodnoty 19 Kč**, tarif v této výši platil v období od 01.02.2018 do 31.01.2020 jako vnitrostátní (kdy bylo zavedeno tzv. dvou-rychlostní doručování „D+1“)

katalogové označení:

1096

název emise:

„Vánoce 2020 – Josef Lada“

charakter (typ): výplatní

hodnota: „A“ (19 Kč)

datum vydání: **21.10.2020**

náklad: 5.000.000 kusů

tj. 200.000 ks archů á 50 ks známek

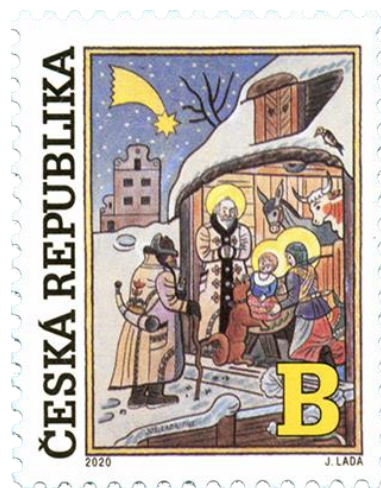
výtvarný návrh: Josef Lada (grafická úprava Pavel Hrach)

námět: dílo „Svatá rodina (Betlém s ponocným)“ z roku 1933, s tradičním „ladovským“ zobrazením venkovského Betléma s ježíškem, Svatou rodinou, nechybí ani kometa, a v popředí s obecním ponocným se psem

odvozené materiály:

-

poznámka: společně – ve stejný den – byla vydána následující emise (katalogové označení 1097) se stejnou známkou (totožného obrazu, stejné nominální hodnoty „B“, stejných barev), která se odlišuje pouze jinou úpravou přepážkového listu

poštovní tarif: hodnota „**B**“ byla (je) primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), v době vydání emise byl **ekvivalent** této **hodnoty 19 Kč**, tarif v této výši platil v období od 01.02.2020 do 31.10.2022 jako vnitrostátní (v rámci tzv. dvou rychlostního doručování „ekonomicky“)

katalogové označení:

1097

název emise:

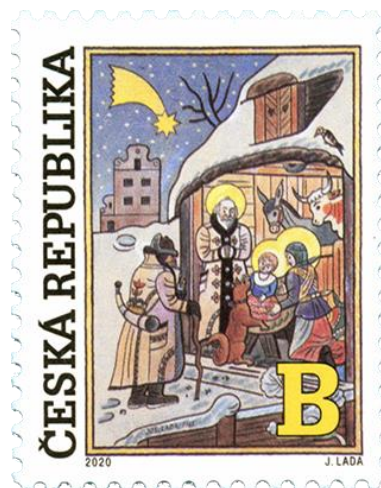
„Vánoce 2020 – Josef Lada“

charakter (typ): výplatní

hodnota: „A“ (19 Kč)

datum vydání: **21.10.2020**

náklad: 144.000 kusů

tj. 16.000 ks archů á 9 ks známek

výtvarný návrh: Josef Lada (grafická úprava Pavel Hrach)

námět: dílo „Svatá rodina (Betlém s ponocným)“ z roku 1933, s tradičním „ladovským“ zobrazením venkovského Betléma s ježíškem, Svatou rodinou, nechybí ani kometa, a v popředí s obecním ponocným se psem

odvozené materiály:

- kupóny
- spojky

poznámka: společně – ve stejný den – byla vydána předchozí emise

(katalogové označení 1096) se stejnou známkou (totožného obrazu, stejné nominální hodnoty „B“, stejných barev), která se odlišuje pouze jinou úpravou přepážkového listu

poštovní tarif: hodnota „B“ byla (je) primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), v době vydání emise byl **ekvivalent** této **hodnoty 19 Kč**, tarif v této výši platil v období od 01.02.2020 do 31.10.2022 jako vnitrostátní (v rámci tzv. dvourychlostního doručování „ekonomicky“)

katalogové označení:

1141

název emise:

„**Vánoce**“

charakter (typ): výplatní

hodnota: „B“ (19 Kč)

datum vydání: 10.11.2021

náklad: 3.500.000 kusů

tj. 70.000 ks archů á 50 ks známek

výtvarný návrh: Pavel Sivko

námět: na smrkových větvíčkách zavěšené klasické vánoční dekorace – perníčky, jablíčko a vánoční ozdoba. U tohoto vydání byla přidána poprvé v české známkové tvorbě i vůně formou sítotisku, která má evokovat vůni Vánoc

odvozené materiály:

-

poštovní tarif: hodnota „**B**“ byla (je) primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), v době vydání emise byl **ekvivalent** této **hodnoty 19 Kč**, tarif v této výši platil v období od 01.02.2020 do 31.10.2022 jako vnitrostátní (v rámci tzv. dvourychlostního doručování „ekonomicky“)

katalogové označení:

1184

název emise:

„**Vánoce**“

charakter (typ): výplatní

hodnota: „B“ (19 Kč)

datum vydání: 26.10.2022

náklad: 3.200.000 kusů

tj. 80.000 ks archů á 40 ks známek

výtvarný návrh: Anna Khunová

námět: kometa nesoucí malého Ježíška, její vlasy tvoří pomyslnou notovou osnovu, na které je pomocí not zapsán úryvek koledy „Narodil se Kristus Pán“

odvozené materiály:

-

poštovní tarif: hodnota „**B**“ byla (je) primárně určena k vyplácení standardních zásilek (do hmotnosti 50 gramů, tedy pohlednic i dopisů), v době vydání emise byl **ekvivalent** této **hodnoty 19 Kč**, tarif v této výši platil v období od 01.02.2020 do 31.10.2022 jako vnitrostátní (v rámci tzv. dvourychlostního doručování „ekonomicky“)

D. Autoři „vánočních“ známek

Seznam autorů je uváděn v abecedním pořadí, u každého jména jsou uvedeny životopisné údaje, dále rok vydání emise poštovních známek a jejich katalogové označení.

BORN Adolf (1930-2016), český ilustrátor, kreslíř a malíř
(1993) 0026

ČECHOVÁ Olga (1925-2010), česká ilustrátorka, grafička a typografka
(2001) 0312

EXNER Ivan (* 1960), český grafik, malíř a typograf
(2003) 0386

FRANTA Karel (1928-2017), český malíř a ilustrátor
(2005) 0455, 0456
(1997) 0165
(1992) CS 3028

HEJA Josef (1902-1985), lidový umělec, řezbář, dřevorubec
(1996) 0132

HEYDUK Filip (* 1967), český grafický designer, autor vizuálních stylů
(2018) 1008, 1009

HOUSA Bedřich (1926-2020), český rytec, grafik, malíř a ilustrátor
(2004) 0420
(1994) 0059

KABÁTOVÁ-TÁBORSKÁ Zdenka (1933-2021), česká malířka, grafička a ilustrátorka
(1998) 0198, 0199

KÁLLAY Dušan (* 1948), slovenský výtvarník, grafik, malíř a ilustrátor
(2011) 0707

KHUNOVÁ Anna (* 1946), česká malířka a grafička

(2022) 1184

(1995) 0099

KNOTEK Jaromír (* 1949), český malíř, kreslíř, ilustrátor a grafik

KNOTKOVÁ Libuše (* 1949) česká grafička a ilustrátorka

(2006) 0493

KOHOUTOVÁ Marie (* 1986), česká ilustrátorka a tvůrkyně komiksů

(2012) 0752

KOMPÁNEK Vladimír (1927-2011), slovenský sochař a malíř

(1990) CS 2960

KRÁLÍK Jaroslav (1924-1999), český malíř a grafik

(1996) 0132

LADA Josef (1887-1957), český malíř, ilustrátor, karikaturista a spisovatel

(2020) 1097, 1096

(2014) 0828

(2007) 0536

MAREŠOVÁ Jarmila (* 1953), česká ilustrátorka knih, učebnic a časopisů

(2014) VZ 0255 – VZ 0279 (VZ TL 0031)

PALEČEK Josef (* 1932), český grafik, malíř a ilustrátor dětských knížek

(1999) 0240

SIGMUNDOVÁ Jana (1940-2011), česká knižní ilustrátorka, malířka a grafička

(2002) 0337

SIVKO Pavel (* 1948), český malíř, grafik a ilustrátor

(2021) 1141

(2008) 0581

STRNADEL Antonín (1910-1975), moravský malíř, grafik a ilustrátor

(1991) CS 2999

SUCHÁNEK Vladimír (1933-2021), český grafik, malíř a ilustrátor
(2000) 0278

UNGRÁD Jan (* 1944), český grafik, výtvarník, režisér animovaných filmů
(2006) 0497

VANĚK Rostislav (* 1945), český typograf, grafický designer, tvůrce písma
(1990) CS 2960

VYBÍRALOVÁ Lenka (* 1954), česká ilustrátorka dětských knih a učebnic
(2009) 0618

ZIEGLER Zdeněk (1932-2023), český typograf, grafický designer a pedagog
(2010) 0664

Poznámka: u první „vánoční“ známky vydané v roce 1990 (katalogové označení CS 2960) je v seznamu uveden jak původní autor (Vladimír Kompánek), tak i autor grafické úpravy (Rostislav Vaněk), každý samostatně.

E. Shrnutí

Práce věnovaná „Tématu Vánoc na poštovních materiálech České republiky (1993-2023)“ v první části ukázalo možnosti sbírání různého filatelistického (a poštovního) materiálu, který se tématu Vánoc věnuje. Po nutném zúžení tématu v další části popisuje veškeré poštovní ceniny v kategorii vydávaných známek příležitostných, výplatních, a vlastních, které vydavatel definuje jako „vánoční“.

V případě určité **revize námětů** vydávaných poštovních známek v podobě **studia zdrojových materiálů** vyplynuly nové zajímavé souvislosti, které mohou některé z materiálů posunout do objektu **zájmu námětových sběratelů**.

Další uváděný údaj – tedy „**poštovní tarif**“ – má (bude mít) význam pro sběratele, kteří se věnují **teritoriálnímu sbírání** známek České republiky. Při jeho studiu je možno do budoucna rozeznat velmi vzácné frankatury (tedy vyplácení poštovních zásilek) na první pohled „obyčejné a tuctové“ korespondence. To může napomoci při **posuzování ceny** takových celistvostí.

Celkově tato práce dává možnost pro případného sběratele být určitou „**kuchařkou**“ právě pro **sbírání tématu Vánoc** na našich poštovních materiálech. A jak se z některých údajů ukazuje, mohla by to být sbírka budovaná za menší finanční částky, byť materiály (z poštovně-historického hlediska) může obsahovat i velmi vzácné. Ale to bych opakoval dávnou sběratelskou moudrost „to co je drahé, nemusí být vzácné, a to co je vzácné nemusí být nutně drahé“.

Věřím, že tato práce snad někdy někoho „nakopne“ ke sbírání, ať již námětovému či teritoriálnímu, neboť jak samotná filatelie, tak i poštovní historie je výbornou relaxací a koníčkem, který všechny zúčastněné obohatí...

D. Použitá literatura a odkazy

Státní podnik Česká pošta, webové stránky, rubrika „Filatelie a PostFila“, část „Známky“

https://www.ceskaposta.cz/znamky/prehled_znamek

Státní podnik Česká pošta, webové stránky, rubrika „Filatelie a PostFila“, část „Vlastní známky“

<https://www.ceskaposta.cz/vlastni-znamka>

Český telekomunikační úřad (ČTÚ), pověřený vydáváním „Poštovního věstníku“

<https://ctu.gov.cz/postovni-vestnik>

Neumann J., Václavovič J.: **KATALOG ZNÁMEK A CELIN Česká republika 1993-2004**. I. vydání. Plzeň, PRESSFIL 2004 (ISBN: 80-903236-5-0)

Neumann J., Václavovič J.: **KATALOG ZNÁMEK A CELIN Česká republika 1993-2006**. I. vydání. Plzeň, PRESSFIL 2006 (ISBN: 80-87043-00-6)

Neumann, J., a kol.: **KATALOG VLASTNÍCH ZNÁMEK(vzorová, veřejná a privátní vydání) Česká republika 2012-2015**. I. vydání, Plzeň, NEWSPHILA 2015 (ISBN: 978-80-88093-00-8)

Beneš, F.: **Specializovaná příručka pro sběratele poštovních známek a celin České republiky 1993-2019**. I. vydání, Praha, POFIS 2019 (ISBN: 978-80-86405-45-9)

Wikipedie, otevřená encyklopedie, křížová kontrola životopisných dat (narození, úmrtí) u jednotlivých v textu zmiňovaných osob

https://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana